

**Matematiske-naturvetenskapliga
sektionen**

**Zoologiska institutionen
svenskspråkiga avdelningen**

Tekijä - Forfattare

von **Numers, Johan Mikael**

Työn nimi - Arbetets titel

**Fågelartsammansättningen på 476 landenheter i ett område
i skärgårdshavet**

Oppiaine - Laroamne

Zoologi morf. ekol. linjen

Työn laji - Arbetets art

Pro gradu

Aika - Datum

13.5.1985

Sivumäärä - Sidoantal

III, 9 bilagor

Tiivistelmä - Abstract

Under åren 1982 och 1983 taxerades samtliga fågelarter på 476 klippor, skär och holmar (landenheter) i ett område i SV-Finlands skärgård. Taxeringarna gjordes mellan 18 maj och början av juli.

Huvudsyftet med arbetet var att utröna hur fågelsamhällets byggnad och arternas partäthet skiljer sig mellan olika slag av landenheter och mellan områden med olika skärgårdstyp.

Olika skärgårdstyper (inner-, mellan- och fjärdeskärgård) bildar i undersökningsområdet en mosaikartad blandning vilket försvårar jämförandet av typernas fågelfauna. Genom en metod som mäter landenheternas expositionsgrad-utsatthet för havets påverkan har landenheterorna indelats i 4 expositionsklasser. Klasserna har fått komplettera zonindelningen av undersökningsområdet. Fågelsamhällena och fågelarternas partätheter har jämförts med varandra som om klasserna vore skärgårdstyper.

De taxerade landenheterorna har indelats i fem typer (från kala klippor till skogklädda holmar) och fågelsamhällena på dessa har beskrivits och jämförts.

Ett försök till zonindelning av undersökningsområdet gjordes på basen av diversitetsdifferenser i fågelsamhället mellan olika delområden, varvid en indelning i inner-, mellan- och fjärdeskärgård kunde uppgöras.

Det framkom att det fanns stora olikheter i sjö- och landfågelsamhällenas byggnad mellan de starkast och de svagast exponerade landenheterorna. Artsammansättningen ändrades med ändringar i expositionsgraden. Både land- och sjöfågelsamhällenas diversitet var högst på de svagast exponerade och lägst på de starkast exponerade landenheterorna.

Stor vikt har lagts vid beskrivningen av de enskilda arternas fördelning och antal i undersökningsområdet, samt partätheten i expositionsklasserna och på landenheterorna. Genom brukandet av expositionsklasserna har arternas preferens till skärgårdstyp åskådliggjorts. Det framkom att det fanns arter som endast häckade på de starkast exponerade landenheterorna (t.ex. skräntärna, tobisgrissla, skärpiplärka). En del arters partäthet ökade med ökande expositionsgrad (t.ex. ros Karl, silvertärna, stenskvätta), medan andra arter var lika talrika oberoende av expositionsgrad (t.ex. gråås, rödbena, tofmes). Av arter som ökade i partäthet med minskande expositionsgrad kan nämnas: brunand, fisktärna och drillsnäppa.

I arbetet har fågelfaunan betraktats ur ett begränsat antal synvinklar (landtyp, expositionsgrad, delområde) och utgående från dessa har fågelfaunan och de enskilda arternas fördelning beskrivits och analyserats. De sannolika orsakerna till fågelarternas utbredningsbild har även behandlats.

Asiasanat - Amnesord

Skärgårdsfågeltaxering, exposition, landtyp, zonindelning

Säilytyspaikka - Förvaras

Zoologiska institutionen Helsingfors Universitet

Muuta tietoja - Övriga uppgifter